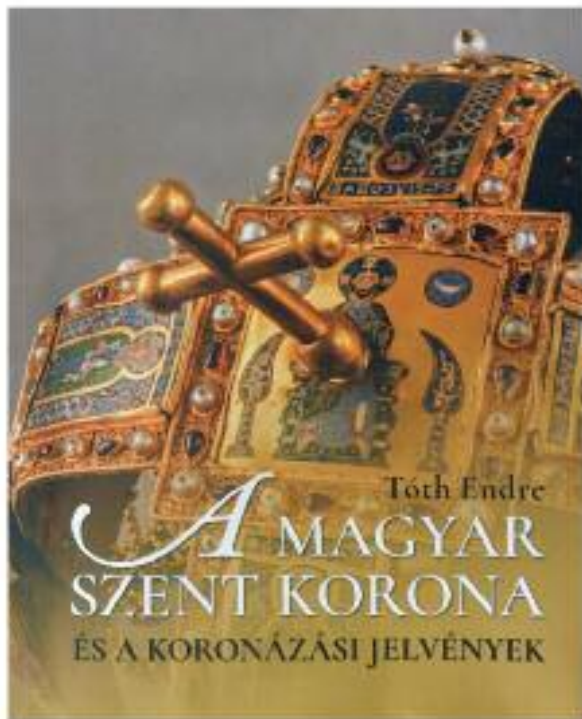

Tóth Endre: A magyar Szent Korona és a koronázási jelvények

► A Nemzet Főtere Kézikönyvek sorozatában jelent meg a fenti címmel egy reprezentatív nagymonográfia, melyet március 22-én az Országház Delegációs termében mutatott be Fodor Pál, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont főigazgatója a kötethez kapcsolódó konferencia keretében. Az apropót az adta, hogy negyven évvel ezelőtt, 1978-ban az Amerikai Egyesült Államok visszaadta Magyarországnak a Szent Koronát.

**Tóth Endre: A magyar Szent Korona és a koronázási jelvények (Országház Könyvkiadó, Budapest, 2018).
Tipográfus: Környei Anikó / Endre Tóth: The Holy Crown of Hungary and the Coronation Insignia (Országház Publishing House, Budapest, 2018). Typography: Anikó Környei**

Fotó: Szelényi Károly – Ament Gellért

A kötet az Országgyűlés Hivatala Közgyűjteményi és Közművelési Igazgatóságának szakmai programjai keretében készült, az Országház Könyvkiadó gondozásában. A *Sajtómeghívó* szerint: „A Szent Koronához méltó album megjelenését az tette lehetővé, hogy az Országgyűlés Hivatala megbízásából 2016 februárjában három fotóművész – Bencze-Kovács György, Szelényi Károly és Wachslér Tamás a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket közvetlen közelről fényképezhették le. Az így készült képanyag szabad szemmel nem látható részletességgel örökíti meg a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket az utókor számára.” A kötetben háromszáz kép, több mint száz, eddig soha nem publikált új fotó látható – olvasható a kiadó ismertetőjében.

A nagyszámú illusztrációs anyagot válogatta és az ismertetésüket írta Tóth Endre régész. A képszerkesztő, Csengel-Plank Ibolya fotótörténész népes, részben külföldi fotóművészekből álló csoport – Ament Gellért, Bencze-Kovács György, Nadja Frey, Gedai

A Szent Korona belső nézete az illesztésekkel és a törésekkel / Inside view of the Holy Crown of Hungary with the fittings and the cracks

Csaba, Képešy Bence, Lencz Csaba, Mervai Márk, Stefan Rebsamen, Rosta József, Szelényi Károly, Wachler Tamás – felvételeivel gazdálkodott. Nem véletlenül kezdjük ismertetésünket a kötet képeivel, a jövőbeli olvasók számára ez jelentheti az igazi vonzerőt számos, eddig alig ismert műtárgy remek felvételével, például III. András király diptichonjáról (Bernisches Historisches Museum, Bern) vagy a mintaszerűen restaurált koronázási eskükeresztről (Főszékesegyházi Kincstár, Esztergom) készült képekkel. A

kiadvány ezért elsősorban díszes albumnak tekinthető, de kiegészült történelmi események és tárgyak alapos leírásainak sokaságával.

A koronaékszerek mindegyike külön fejezetet kapott, hiszen valamennyi műtárgy jellegzetesen egyéni kialakítású, különböző korú technikai hátteret hordoz. Erre a tényre leginkább példa maga a Korona, amely – véleményem szerint – elsőrendű műtárgytörődékeknek minden szakmai kíváncsát, vagy ikonográfiai következetességet figyelmen kívül hagyó

**A Szent Korona
a béléssapka nélkül /
The Holy Crown
of Hungary
without the lining cap**

Fotó: Szelényi Károly – Áment Gellért

„halmaza”. Az ismertetés kimerítően taglalja a sok évszázados kutatás folyamatát, de a vélemények pusztá felsorolásával, a szakirodalom és a jegyzettömeg közlésével még a témában jártasabb érdeklődőket is szinte visszariasztja az adatok, feltevések, koncepciók és vélemények követésétől. Mint gyakorló, ám érdeklődő ötvös megtapasztalhattam, hogy a hasonló, értékes anyagból készített, pazar technikai tudást nemcsak feltételező, hanem egyidejűleg bizonyító tárgyak iránti érdeklődés megakad e műtárgyak felületes, csak a kincs anyagi szempontú értékelésénél, és csak kivételes alkalmakkor kerül sor a magasabb technikai vagy művészi vonatkozású kérdések megfogalmazásá-

ra, illetve megválaszolására. Ezeket többnyire elfedi a történelmi tárgyak vélt vagy valós nimbusza, az alaposabb ismeret nem pótolja a kiadvány reprezentativitása. A Korona közeli képei kétségbeejtő látéletet nyújtanak, ismét megerősítve a tényt, hogy restaurálásának további halogatása beláthatatlan következmények forrása lehet!

KÓTAI JÓZSEF
ötvösművész

(A kötetet Bertók Krisztina, Kerekes Margit és Tóth Csaba szerkesztette. *Országbáz Könyvkiadó, Budapest, 2018, 432 o. Sorozatszerkesztők: Bellavics István, Pelyach István*)

**A jogar,
az országalma, a kard
és az apostoli kettős
kereszt képe /
18th-century etching
of the Sceptre, the Orb,
the Sword and the
Apostolic Cross**
rézkarc Decsy
Sámuel könyvéből,
Bécs, 1792
(Országgyűlési
Könyvtár, Budapest)

